

Σχέδιο και τομές για τη βιομηχανία των δυνατοτήτων μας

Η σημασία της βιομηχανίας

Η βιομηχανία είναι ο παραγωγικός πυρήνας και ο πυλώνας ανθεκτικότητας κάθε σύγχρονης οικονομίας, με πολύ-επίπεδα οφέλη για όλη την κοινωνία. Σε ένα κόσμο που αλλάζει συνεχώς αναδεικνύει την ανθεκτικότητά και τον κομβικό της ρόλο στην οικονομική ανάκαμψη με τρόπο συμπεριληπτικό και βιώσιμο.

Η βιομηχανία κρατάει ζωντανή την περιφέρεια, προσφέροντας ένα μεγάλο αριθμό καλών θέσεων εργασίας, αλλά και αμοιβών. Επενδύει στους εργαζόμενους και στη διαρκή τους εξέλιξη και δίνει στους νέους σταθερές δουλειές. Σε κάθε εθνική δυσκολία, προσφέρει αρωγή σε κάθε γωνιά της χώρας με υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Συμβάλει σημαντικά στα δημόσια έσοδα και δημιουργεί ευρύτερα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα μέσω της αλληλεπίδρασής της με άλλους τομείς της οικονομίας. Η ανάπτυξη σε κλάδους όπως το εμπόριο, οι υπηρεσίες, η εφοδιαστική αλυσίδα, κ.ά., είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βιομηχανία. Τα κατεξοχήν εμπορεύσιμα προϊόντα που δημιουργεί, είναι η βάση των εξαγωγών και της βελτίωσης του εμπορικού ισοζυγίου. Στην εποχή της 4ης βιομηχανικής επανάστασης, πρωτοπορεί, καινοτομεί και επενδύει, συχνά πριν από τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας. Τέλος ηγείται της προσπάθειας για πράσινη μετάβαση και κλιματική ουδετερότητα.

Όμως, η ανοδική πορεία δεν είναι νομοτελειακή μιας και η βιομηχανία είναι μπροστά σε νέες προκλήσεις. Για να τις αντιμετωπίσει, η Ελλάδα πρέπει να ανέβει κατηγορία στην ανάπτυξη, με σχέδιο, τομές και μικρές επαναστάσεις.

Η συνεισφορά της βιομηχανίας¹ σε αριθμούς

- **Η βιομηχανία αυξάνει το αποτύπωμά της στην οικονομία.** Το 2022 δημιούργησε το 14,4% του ΑΕΠ, έναντι 13,2% το 2010. Η μεταποίηση μόνο δημιούργησε το 10,3% του ΑΕΠ το 2022, από το 8,9% το 2010.
- **Η βιομηχανία είναι πάνω από όλα οι άνθρωποι της.** Μετά το 2014, αύξησε τις θέσεις εργασίας κατά 31%. Πλέον, 1 στους 4 εργαζόμενους απασχολείται σε βιομηχανικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες που οφείλονται στη βιομηχανία. Δίνει εργασία υψηλής εξειδίκευσης σε 3.500 ερευνητές πλήρους απασχόλησης έναντι 1.900 το 2011. Επίσης, προσφέρει 32% υψηλότερες μέσες αμοιβές σε σχέση με την υπόλοιπη οικονομία, επίδοση που είναι η υψηλότερη στην ΕΕ.
- **Παράγει διεθνώς ανταγωνιστικά προϊόντα** καλύπτοντας το 90% των εξαγωγών αγαθών. Η συνεισφορά των βιομηχανικών εξαγωγών στο ΑΕΠ τριπλασιάστηκε το 2022 σε σχέση με το 2010 (23,6% έναντι 8%).
- **Καινοτομεί**, διπλασιάζοντας τα τελευταία δέκα χρόνια, τις δαπάνες για Έρευνα & Ανάπτυξη.
- **Είναι διαχρονικά σημαντική πηγή επενδύσεων** με €22δισ. επενδύσεις από το 2010 σε μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό και €38 δισ. ύψος συνολικών επενδύσεων.. Στη δημοσιονομική κρίση συνεισέφερε το 22-25% των επενδύσεων, τη στιγμή που η συμμετοχή της στο ΑΕΠ ήταν 12%.
- **Ηγείται της προσπάθειας για πράσινη μετάβαση** και κλιματική ουδετερότητα, επενδύοντας στη μείωση των εκπομπών και στο ενισχυμένο αποτύπωμα των ΑΠΕ με αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου πάνω από 40%, καθώς στην προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών με πράσινα χαρακτηριστικά.
- **Έχει μεγάλη αλληλεπίδραση με την υπόλοιπη οικονομία** με σημαντικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα: Για κάθε €1 άμεσης συνεισφοράς στο ΑΕΠ, προστίθενται συνολικά €2,8 στο ΑΕΠ. Επίσης, για κάθε νέα θέση εργασίας, η απασχόληση συνολικά στη χώρα αυξάνεται κατά 3,5 θέσεις εργασίας.

Η ισχυρή και σύγχρονη βιομηχανία περνάει μέσα από την αντιμετώπιση σύγχρονων προκλήσεων

Η ανοδική πορεία της ελληνικής βιομηχανίας τα τελευταία χρόνια έχει επιτευχθεί σε ένα περιβάλλον μεγάλων προκλήσεων και ανατροπών. Με την ενεργειακή κρίση να επιβαρύνει τις ενεργοβόρες επιχειρήσεις, έρχεται στο προσκήνιο μια υπαρξιακή απειλή στην ευρωπαϊκή παραγωγή. Μια απειλή, που έχει επιδεινώσει τα ήδη

¹ Σημείωση: ο ευρύτερος ορισμός της βιομηχανίας περιλαμβάνει: μεταποίηση, εξόρυξη, ενέργεια, διαχείριση/επεξεργασία αποβλήτων και παροχή νερού, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Τομέας Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Τεχνολογίας και Καινοτομίας

Διευθύντρια: Μάγκυ Αθανασιάδη
Senior Advisor: Χρήστος Βασιλάκος
Associate Advisor: Αλέξης Νικολαΐδης
Associate Advisor: Γιάννης Χάμπας

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

υπάρχοντα δομικά προβλήματα στην Ευρώπη (μαζί και στην Ελλάδα), όπου το κόστος φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας διατηρείται σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα των ανταγωνιστών (ειδικά των ΗΠΑ).

Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τη βιομηχανία στην ΕΕ (και την Ελλάδα) δημιουργείται λόγω του παγκόσμιου επενδυτικού ανταγωνισμού. Τα σημαντικά επενδυτικά κίνητρα στις ΗΠΑ σε συνδυασμό με τη σημαντική διαφορά ενεργειακού κόστους και τη δραστικά μειωμένη γραφειοκρατία δημιουργούν συνθήκες για μαζική φυγή επιχειρήσεων (κυρίως ενεργοβόρων) από την ΕΕ και το ενδεχόμενο ενός νέου κύματος αποβιομηχανοποίησης.

Οι προκλήσεις όμως δεν αφορούν μόνο στο κόστος. Είναι πολυποίκιλες και εκτείνονται από την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού, με περισσότερες επενδύσεις σε τεχνολογίες αιχμής, την αύξηση των εξαγωγών, την παραγωγική μεγέθυνση των μεσαίων και μικρών επιχειρήσεων, την ανάπτυξη της ικανότητάς τους να καινοτομούν, την ενίσχυση της απασχόλησης υψηλής εξειδίκευσης και τεχνολογικής έντασης, την μετάβαση σε οικονομία μηδενικών εκπομπών με προώθηση και της κυκλικής οικονομίας, και της ενεργειακής εξοικονόμησης. Παράλληλα, η εντατική ανάπτυξη σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων με επίκεντρο την παραγωγή και η συστηματική ωρίμανση συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων, πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων και χρηματοδοτικών φορέων θα διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο, τόσο για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, όσο και για την προοπτική των νέων.

Ο δρόμος μέχρι το 2030

Η ελληνική βιομηχανία βρίσκεται σε μία νέα εποχή, όπου δομικές αλλαγές μετασχηματίζουν τα διεθνή παραγωγικά οικοσυστήματα και νέες επιτακτικές προκλήσεις αναζητούν πειστικές απαντήσεις. Από τους δείκτες του ΣΕΒ ([εδώ](#)) διαφαίνονται σημαντικές δυνατότητες επιτυχίας εφόσον αντιμετωπιστούν οι σημαντικές προκλήσεις. Υπό αυτό το πρίσμα, είναι εφικτός ο μεσοπρόθεσμος στόχος του 15% του ΑΕΠ για τη μεταποίηση, και του 20% του ΑΕΠ για τη βιομηχανία. Και αυτό γιατί η θετική συγκυρία της ευρωπαϊκής προσπάθειας «επαναπατρισμού» μέρους της παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στην Ευρώπη, δημιουργεί και ευκαιρίες για τη χώρα που δεν πρέπει να χαθούν. Πρόκειται για κεντρικής σημασίας ζητήματα σε μια περίοδο που ξεκινάει ο δημόσιος διάλογος σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπροστά σε καινοφανή και πειστικά διλήμματα στη χάραξη βιομηχανικής πολιτικής πέρα από την στρατηγική αυτονομία και την πράσινη μετάβαση.

Όμως, η ανάπτυξη δεν είναι νομοτελειακή. Για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις, συγκλίνοντας με τις επιδόσεις της ΕΕ, η Ελλάδα πρέπει να «ανέβει κατηγορία» με σχέδιο, τομές και μικρές επαναστάσεις.

Προϋποθέσεις για τη βιομηχανία των δυνατοτήτων μας

1. **Μεγέθυνση** των επιχειρήσεων για περισσότερη καινοτομία, εξωστρέφεια και διεθνή ανταγωνιστικότητα
2. **Ενίσχυση των επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας με εγχώριο αποτύπωμα και δουλειές** σε πράσινες ή ψηφιακές τεχνολογίες, τεχνολογίες βελτίωσης περιβαλλοντικών επιδόσεων, παραγωγή κρίσιμων πρώτων υλών για την απεξάρτηση από τρίτες χώρες, ώστε να αποφευχθεί η αποβιομηχάνιση
3. **Ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας** των επιχειρήσεων στην πράσινη μετάβαση με διασφάλιση ανταγωνιστικών τιμών ενέργειας.
4. **Εκσυγχρονισμός της αγοράς εργασίας και ένα άλμα μπροστά στην ανάπτυξη ταλέντου.** Η ποσοτική και ποιοτική έλλειψη εργαζομένων σε τεχνικά επαγγέλματα αλλά και σε επαγγέλματα υψηλής εξειδίκευσης πρέπει να καλυφθεί ώστε να μην εξελιχθεί σε αναπτυξιακό ανάχωμα, σε συνδυασμό με τις χρόνιες γραφειοκρατικές αγκυλώσεις στην αγορά εργασίας
5. **Ισότητα στην εργασία**, χωρίς αποκλεισμούς με ανάδειξη του πλούτου ιδεών που φέρνει κάθε εργαζόμενος/ος
6. **Δομική μείωση της γραφειοκρατίας.** Η προσέλκυση επενδύσεων βασίζεται μεν σε επιδοτήσεις, αλλά κερδίζεται με την απλούστερη λειτουργία των επιχειρήσεων. Πλέον, κανένας νόμος για τη βιομηχανία δεν πρέπει να ψηφίζεται αν προσθέτει περισσότερη γραφειοκρατία από ό,τι αφαιρεί.
7. **Έγκαιρη αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής**, που απαιτεί νέα λογική στο σχεδιασμό των υποδομών, αλλά και νέες διαδικασίες πολιτικής προστασίας και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών.

Στο επερχόμενο [Βιομηχανικό Συνέδριο](#) στις 9 Οκτωβρίου και στο ανοικτό σκέλος της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης στις 10 Οκτωβρίου, ο ΣΕΒ φέρνει στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου πώς οι τομές αυτές μπορούν να γίνουν πράξη ώστε οι επιχειρήσεις και η κοινωνία να δημιουργήσουν το μέλλον των δυνατοτήτων τους.

Δείτε [εδώ](#) την αναλυτική μελέτη του ΣΕΒ για το αποτύπωμα της βιομηχανίας στην Ελλάδα.

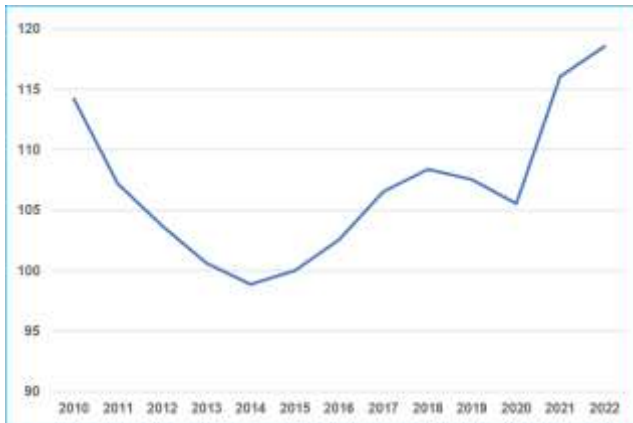

1. Η σημασία της βιομηχανίας

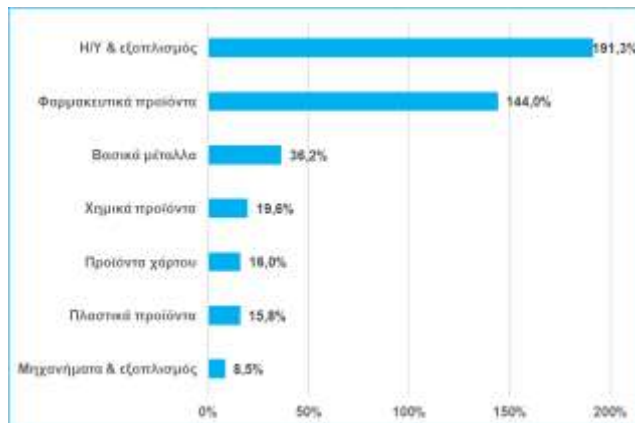
Άμεσο αποτύπωμα στην οικονομία με τη μορφή προστιθέμενης αξίας, απασχόλησης, εισοδημάτων, δημόσιων εσόδων και εξαγωγών αλλά και με ευρύτερα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την αλληλεπίδρασή της με άλλους τομείς (εμπόριο, υπηρεσίες, εφοδιαστική αλυσίδα, κ.ά.).

Η ελληνική βιομηχανία² παρά τις διαδοχικές κρίσεις (δημοσιονομική, υγειονομική, γεωπολιτική, ενεργειακή, πληθωρισμού), και σε ένα διεθνές περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας, έχει επιδείξει ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητα, διατηρώντας και σταδιακά αυξάνοντας την απασχόληση και συντελώντας καταλυτικά στην ανάκαμψη της εθνικής οικονομίας. Ο κλάδος, μέσα σε 12 χρόνια, έχει αυξήσει τη συμμετοχή του στην προστιθέμενη αξία της οικονομίας (κατά 1,2 π.μ.), στο εξαγωγικό εμπόριο (κατά 5 π.μ.) και στην επενδυτική δραστηριότητα (κατά 6 π.μ). Βελτιώνει την παραγωγικότητα εργασίας (+27%), συμμετέχει ενεργά στην ερευνητική δραστηριότητα, παρέχει καλύτερους μισθούς σε σχέση με τους περισσότερους κλάδους, ενώ ηγείται της προσπάθειας μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της χώρας.

Χαρακτηριστική είναι η ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής μετά το 2014, με αποτέλεσμα ο κλάδος μέχρι το 2022 να έχει καλύψει τις απώλειες των ετών όπου η ύφεση της οικονομίας ήταν εντονότερη (**Δ1**). Κατά την περίοδο 2010-2022, οι επιμέρους βιομηχανικοί κλάδοι που κατέγραψαν την μεγαλύτερη αύξηση παραγωγής ήταν ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός (+191%), η φαρμακοβιομηχανία (+144%), τα βασικά μέταλλα (+36%), τα χημικά προϊόντα (+19,6%), τα προϊόντα χάρτου (+16%) και τα πλαστικά (+15,8%) (**Δ2**).

Δ1: Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής: 2010-2022 (εποχική διόρθωση, έτος βάσης 2015=100,0)
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Δ2: Βιομηχανικοί κλάδοι με τη μεγαλύτερη αύξηση στο Δείκτη βιομηχανικής παραγωγής: 2010-2022 (εποχική διόρθωση, έτος βάσης 2015=100,0)
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

² Περιλαμβάνονται οι κλάδοι: Ορυχεία & Λατομεία, Μεταποίηση, Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού και Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης (Κωδικοί NACE B-E).

Καθώς η βιομηχανία προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό τη διεθνή ανταγωνιστικότητα μίας χώρας και τη δυνατότητά της να συμμετέχει στο παγκόσμιο παραγωγικό γίγνεσθαι, μπορεί να έχει καθοριστική συμβολή στη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου με όλες τις παρελκόμενες ωφέλειες για την οικονομία και κοινωνία.

Η περαιτέρω ενίσχυση του αποτυπώματος της βιομηχανίας στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική προοπτική, σήμερα και για το μέλλον, θα βασιστεί στη συνέχιση της προόδου και προσπάθειας των τελευταίων χρόνων, τις μεταρρυθμίσεις και τη διαρκή ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου, στηρίζοντας έτσι το βιοτικό επίπεδο και την ευημερία όλης της χώρας.

Τα παραπάνω δεν προκύπτουν μόνο εμπειρικά ή εξετάζοντας την πορεία των ηγέτιδων χωρών. Αντίθετα, η αξιολόγηση 24 συνολικά δεικτών που σχετίζονται με τη Βιομηχανία σε 5 βασικούς Πυλώνες οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας (Οικονομία, Εξωστρέφεια, Επενδύσεις & Καινοτομία, Απασχόληση & Κατάρτιση, Πράσινη μετάβαση) δείχνει τις πολλαπλασιαστικές και επιδραστικές της ικανότητες και στην Ελλάδα. Δείτε [εδώ](#) την πλήρη ανάλυση των 24 δεικτών.

Για αυτό αποτελεί και πηγή κοινωνικής προοπτικής, τονώνοντας την απασχόληση με νέες και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, ενώ δημιουργεί και ζήτηση για εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, κυρίως τεχνολογικού και τεχνικού προσανατολισμού.

2. Η βιομηχανία σήμερα - και με το βλέμμα στο μέλλον

2.1 Σημαντικό αποτύπωμα στην οικονομία

Η ελληνική βιομηχανία σήμερα, έχει καταφέρει να ανακάμψει από τη δραστική επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος την προηγούμενη δεκαετία, και να αποτελεί ξανά ζωτικό κλάδο και σημείο αναφοράς για την εθνική οικονομία. Ειδικότερα:

- Η ευρύτερη βιομηχανία³ το 2022 δημιούργησε το 14,4% του ΑΕΠ, όταν πριν από μια δωδεκαετία αντιστοιχούσε στο 13,2% (σε σταθερές τιμές 2015). Αντίστοιχα, η μεταποίηση το 2022 δημιούργησε το 10,3% του ΑΕΠ, από 8,9% το 2010 (σε σταθερές τιμές 2015).
- Η παραγωγικότητα εργασίας βρίσκεται σε ιστορικό υψηλό, φτάνοντας στα €81.200 ανά απασχολούμενο το 2022 ποσό που είναι κατά 38% μεγαλύτερο από ό,τι στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας, και που αποτελεί την 13^η υψηλότερη επίδοση στην ΕΕ.
- Παράλληλα, συμβάλει περισσότερο από το ποσοστό ΑΕΠ που της αναλογεί στους μισθούς (κατά 14%) και στις εργοδοτικές εισφορές (κατά 12%).

Οι στόχοι για το μέλλον, αφορούν κυρίως στη διεύρυνση του αποτυπώματός της στην εθνική οικονομία μέσω:

- της αύξησης της συμβολής της στο ΑΕΠ (π.χ. μεταποίηση στο 15%) και της σταδιακής σύγκλισης με τον ευρωπαϊκό μ.ό. (15,4% - 20^η θέση στην ΕΕ για το 2022),

³ Περιλαμβάνονται οι κλάδοι: Ορυχεία & Λατομεία, Μεταποίηση, Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού και Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης (Κωδικό NACE B-E).

- της παραγωγικής μεγέθυνσης των επιχειρήσεων. Στη χώρα μας, το 99,87% των μεταποιητικών επιχειρήσεων είναι ΜμΕ, ενώ το 93,79% απασχολούν λιγότερα από 10 άτομα. Όμως, η μεγέθυνση, εκτός της σύγκλισης με τις ευρωπαϊκές επιδόσεις, θα συμβάλει τα μέγιστα και στην αύξηση της απασχόλησης.
- της αύξησης των επενδύσεων σε τεχνολογικές λύσεις μηδενικών εκπομπών ΑΕΘ, και της ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών μοντέλων που θα συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μετάβαση της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα.

2.2 Σημαντικό ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, με σταθερές και καλά αμειβόμενες δουλειές και έμφαση στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

- Η ποσοστιαία συμμετοχή της βιομηχανίας στην απασχόληση ανέρχεται σε 12% (2022) και βαίνει αυξανόμενη ήδη από το 2014. Ο αριθμός των θέσεων εργασίας ανακάμπτει (από το 2014) κατά +31% με 116.800 επιπλέον θέσεις. Είναι η μεγαλύτερη ποσοστιαία άνοδος στην ΕΕ, καλύπτοντας αρκετά μεγάλο μέρος των απωλειών θέσεων εργασίας από την οικονομική κρίση.
- Η βιομηχανία προσφέρει υψηλότερες απολαβές σε σχέση με τους περισσότερους κλάδους. Τα τελευταία χρόνια, ο μέσος ετήσιος μισθός στη βιομηχανία υπερβαίνει την αντίστοιχη επίδοση στο σύνολο της οικονομίας κατά 26-32%, ποσοστό που είναι το υψηλότερο στην ΕΕ. Οι μέσες ετήσιες αποδοχές των μισθωτών στη βιομηχανία, ανέρχονται σε €26.100 (2022). Σημειώνεται ότι σε Τσεχία και Πορτογαλία, οι απολαβές του κλάδου υπολείπονται συγκριτικά με την οικονομία (18^η και 21^η θέση αντίστοιχα).

Καίριας σημασίας πρόκληση για το μέλλον είναι η προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου κεφαλαίου στις απαιτήσεις της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης. Σε αυτή την κατεύθυνση, πρώτα κρίσιμα ζητούμενα είναι:

- Η περαιτέρω ανάπτυξη εργαζομένων υψηλών δεξιοτήτων/προσόντων, σε συνάρτηση με την εξέλιξη της τεχνολογίας τόσο για την προσωπική τους ανάπτυξη όσο και για τη δημιουργία επιχειρηματικής αξίας. Η κατηγορία αυτή καταλαμβάνει το 22,5% του συνόλου των εργαζομένων, έναντι 31,5%, του ευρωπαϊκού μ.ό.. (23^η στην ΕΕ). Σημειώνεται ότι η ελληνική βιομηχανία εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων μεσαίων προσόντων στην ΕΕ (50,6%).
- Η ενίσχυση των προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των εργαζομένων (26^η θέση στην ΕΕ), με μόλις το 24% των ελληνικών βιομηχανιών να συμμετέχουν σε αυτά. Η ανάπτυξη κουλτούρας διά βίου μάθησης, αφορά, και ωφελεί, τόσο τους ίδιους τους εργαζόμενους όσο και τις επιχειρήσεις στην προσπάθεια προσαρμογής μεταξύ άλλων, στην πράσινη μετάβαση.

2.3 Πυλώνας περιφερειακής ανάπτυξης

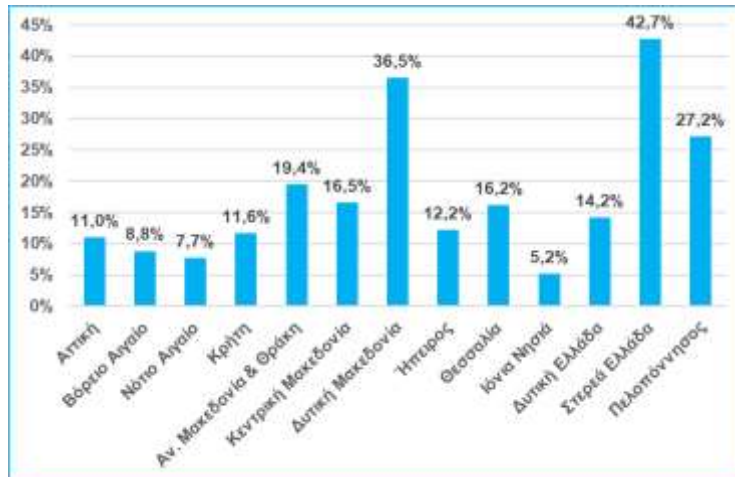
Η βιομηχανία σήμερα είναι σημαντική πηγή περιφερειακής ανάπτυξης, ενώ για κάποιες Περιφέρειες αποτελεί την κύρια παραγωγική δραστηριότητα και βασικό πυλώνα στήριξης των τοπικών οικονομιών. Ειδικότερα:

- Η βιομηχανία δημιουργεί προστιθέμενη αξία στην περιφέρεια. Συγκεκριμένα, δημιουργεί το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής προστιθέμενης αξίας των τοπικών οικονομιών σε Στερεά Ελλάδα

(43%), Δυτ. Μακεδονία (36,5%), Πελοπόννησος (27%)⁴, Αν. Μακεδονία & Θράκη (19%) και Κεντρική Μακεδονία (16,5%). Αντιθέτως, η δημιουργηθείσα προστιθέμενη αξία είναι χαμηλότερη σε Βόρειο Αιγαίο (9%), Νότιο Αιγαίο (8%) και Ιόνια Νησιά (5%) (**Δ3**).

- Εκτός της Αττικής, που είναι καρδιά της βιομηχανικής δραστηριότητας της χώρας, με ποσοστό 34% της συνολικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της βιομηχανίας. Ακολουθούν η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Στερεά Ελλάδα (14%)⁵, που από κοινού με την Αττική συγκεντρώνουν πάνω από το 60% της παραγωγής.

Δ3: Μερίδιο της βιομηχανίας στην ΑΠΑ κάθε περιφέρειας: 2020
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Ιδιαίτερα δυναμική παρουσιάζει η βιομηχανία στη Στερεά Ελλάδα, η οποία κατά την τελευταία δεκαετία έχει αυξήσει το ποσοστό συμμετοχής της στην ΑΠΑ της περιοχής κατά 12,5 π.μ. Ακολούθως, το αντίστοιχο μερίδιο στην Πελοπόννησο ενισχύθηκε κατά 9 π.μ.

Κύριος στόχος για το μέλλον σε όρους περιφερειακής ανάπτυξης είναι η αξιοποίηση τοπικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, η δημιουργία τεχνολογικών και επιχειρηματικών οικοσυστημάτων με επίκεντρο τα περιφερειακά πανεπιστήμια και η προσέλκυση ξένων επενδύσεων, ώστε η βιομηχανία στην περιφέρεια να στηρίξει ακόμη περισσότερο το βιοτικό επίπεδο των τοπικών κοινωνιών.

Η πρόκληση είναι ακόμη μεγαλύτερη για τις περιοχές που επλήγησαν από πρωτοφανείς φυσικές καταστροφές (Θεσσαλία, Θράκη) με τεράστιες ανάγκες αναπλήρωσης ζωτικών υποδομών, ζωικού κεφαλαίου και παραγωγικού εξοπλισμού, αλλά και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και της ικανότητας διαχείρισης κρίσεων όπως και για περιοχές που εμπίπτουν στα σχέδια δίκαιης μετάβασης (Πτολεμαΐδα, Μεγαλόπολη, κ.ά.).

2.4 Διαχρονικός επενδυτής στην τεχνολογία και στην καινοτομία

Μέσω των επενδύσεων στην Έρευνα και Ανάπτυξη, η βιομηχανία παράγει νέα εμπορεύσιμα προϊόντα, αλλά και εμπορεύσιμη καινοτομία, και ενισχύει περαιτέρω τη δυνατότητα των ελληνικών επιχειρήσεων

⁴ Ομοίως με την παραπάνω σημείωση: στην Πελοπόννησο, οι περισσότερες βιομηχανικές εγκαταστάσεις βρίσκονται στο νομό Κορινθίας.

⁵ Η βιομηχανική δραστηριότητα στη Στερεά Ελλάδα συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στο νομό Βοιωτίας, λόγω γεινιάσης με την Αττική.

όλων των κλάδων, να καινοτομούν αλλά και να ενσωματώνουν σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία στη λειτουργία τους. Ενδεικτικά:

- Η βιομηχανία εκπροσωπεί το 17% των συνολικών επενδύσεων (αύξηση 6 π.μ. την τελευταία δεκαετία), τη στιγμή που οι επενδύσεις άλλων κλάδων έχουν υποχωρήσει. Η βιομηχανία τη δεκαετία 2010-2021 επένδυσε συνολικά €38 δισ.
- Η επένδυση στην Έρευνα και Ανάπτυξη αντιστοιχεί στο 17% του συνόλου, ενώ έχει υπερδιπλασιαστεί από το 2011 (€420 εκ. το 2021 από €197 εκ. το 2011).
- Ανοδική είναι και η πορεία των επενδύσεων σε μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό (+55% την περίοδο 2010-2021, στα €3 δισ.). Πλέον, ο κλάδος καταλαμβάνει το 26,3% της επενδυτικής δραστηριότητας της χώρας στην εν λόγω κατηγορία (από 15,9% το 2010), επιδεικνύοντας τάση για εκσυγχρονισμό λειτουργιών, αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση της παραγωγής. Συνολικά, από το 2010 έως το 2021 η βιομηχανία επένδυσε για τους σκοπούς αυτούς σχεδόν €22 δισ.

Οι προκλήσεις για το μέλλον επικεντρώνονται στο πώς θα χτίσουμε επάνω στα θεμέλια της σημαντικής προόδου που έχει επιτευχθεί την τελευταία δεκαετία. Υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω κάλυψη του επενδυτικού κενού, αλλά και για περισσότερη καινοτομία και ψηφιακό εκσυγχρονισμό παντού. Προς αυτήν την κατεύθυνση, οι κυριότερες προκλήσεις εντοπίζονται:

- Στην επιτάχυνση της επενδυτικής κινητοποίησης στον κλάδο. Παρά την αυξανόμενη επενδυτική δραστηριότητα (€4,1 δισ. το 2021), παρατηρείται ακόμα σημαντική απόκλιση από την ΕΕ (21^η ως ποσοστό των συνολικών επενδύσεων). Φυσικά, καθοριστικό ρόλο θα διαδραματίσει η αξιοποίηση των πόρων του NextGenerationEU.
- Στην περαιτέρω αύξηση των επενδύσεων σε E&A. Παρά τη μεγάλη αύξηση, οι επενδύσεις αναλογούν στο 0,25% του ΑΕΠ, όταν η μέση ευρωπαϊκή επίδοση ανέρχεται στο 0,58%. Ο κλάδος πρέπει να απεμπλακεί από δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας και να επενδύσει σε μεγαλύτερο βαθμό στην παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών.
- Στην περαιτέρω ενίσχυση του ερευνητικού προσωπικού της βιομηχανίας. Ο κλάδος απασχολεί περίπου 3.500 ερευνητές σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης, έναντι 1.900 στις αρχές της δεκαετίας (ποσοστό 8,2% του συνόλου των ερευνητών) και βρίσκεται σε χαμηλή κατάταξη (26^η θέση). Συγκριτικά, ο ευρωπαϊκός μ.ό.. διαμορφώνεται αρκετά υψηλότερα, στο 20,8%. Επιπλέον, στην ενίσχυση των συνεργασιών της βιομηχανίας με Πανεπιστήμια, Ερευνητικά κέντρα και startups.
- Στην αύξηση των επενδύσεων σε ψηφιακά συστήματα τεχνολογιών αιχμής, καθώς οι περισσότερες μικρομεσαίες επιχειρήσεις εστιάζουν ακόμη σε συστήματα προηγούμενης γενιάς. Ενδεικτικά, το 2,6% των ελληνικών επιχειρήσεων χρησιμοποιεί κάποια τεχνολογία AI, σε σχέση με 8% στην ΕΕ (26^η θέση). Αντίστοιχα, οι τεχνολογίες IoT χρησιμοποιούνται από το 23% των επιχειρήσεων, έναντι 28% στην ΕΕ (18^η θέση). Παρά την πρόοδο, η Ελλάδα κατατάσσεται συνολικά στην 25^η θέση ως προς την ψηφιακή ωριμότητα των επιχειρήσεων. Η τεχνολογία μπορεί να οδηγήσει τη βιομηχανία σε υψηλότερα επίπεδα ευελιξίας και παραγωγικότητας.
- Στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας ταυτόχρονα με την πράσινη μετάβαση.

2.5 Κινητήριος μοχλός του εξαγωγικού εμπορίου

Την τελευταία δεκαετία, σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων ενίσχυσαν τον εξωστρεφή τους προσανατολισμό και εδραίωσαν την παρουσία τους σε αγορές τους εξωτερικού. Ειδικότερα:

- Η συνεισφορά των βιομηχανικών εξαγωγών στο ΑΕΠ τριπλασιάστηκε το 2022 σε σχέση με το 2010 (23,6% έναντι 8%).
- Το ποσοστό συμμετοχής της βιομηχανίας στις εξαγωγές μεγαλώνει. Το 2022 ανήλθε στο 90% (+5 π.μ. σε σύγκριση με το 2010), με τη χώρα να βρίσκεται στη 15^η θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης.

Η πρόκληση για το μέλλον είναι το πώς θα μπορέσει να μεγιστοποιήσει την εξαγωγική της δυναμική:

- Η περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών της βιομηχανίας στη διαμόρφωση του εξαγωγικού χάρτη της χώρας με ένταση του εξαγωγικού προσανατολισμού. Επιδίωξη είναι οι βιομηχανικές εξαγωγές να αποτελέσουν καθοριστικό παράγοντα στην εκπλήρωση του στόχου συμμετοχής των εξαγωγών προϊόντων, καυσίμων και υπηρεσιών σε ποσοστό άνω του 40% του ΑΕΠ μέχρι το 2025.
- Η περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών προϊόντων υψηλής τεχνολογικής έντασης / τεχνολογίας. Οι εξαγωγές των προϊόντων αυτών καταλαμβάνουν σχεδόν το 5% των συνολικών εξαγωγών αγαθών, κάτι που μεταφράζεται μόλις στην 25^η θέση στην ΕΕ.
- Η συμμετοχή μας σε Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης.

2.6 Η βιομηχανία στηρίζει την κλιματική ουδετερότητα και επενδύει στη βιωσιμότητα

Η ελληνική βιομηχανία σήμερα στηρίζει την ευρωπαϊκή φιλοδοξία για κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050, επενδύει στις ΑΠΕ και τη μείωση των εκπομπών άνθρακα, και βελτιώνει την αποτελεσματικότητα αξιοποίησης των πόρων. Παράλληλα, τοποθετεί στον πυρήνα λειτουργίας της **την περιβαλλοντική βιωσιμότητα** με την ενσωμάτωση τεχνολογιών αιχμής και την ανάληψη δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Σημειώνεται μεταξύ άλλων ότι:

- Η Ελλάδα μεταβαίνει σε πιο καθαρές μορφές ενέργειας. Το 61,3% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος προέρχεται από ΑΠΕ, έναντι 32% πριν από 12 χρόνια, σημαντικό μέρος της οποίας προέρχεται από μονάδες που έχουν εγκαταστήσει εγχώριοι βιομηχανικοί/ενεργειακοί όμιλοι. Βάσει της επίδοσης αυτής, η χώρα κατατάσσεται στην 7^η θέση της ΕΕ, και κινείται σταθερά υψηλότερα από τον μ.ό. της Ε.Ε.
- Η συμμετοχή του κλάδου στην κατανάλωση ενέργειας είναι χαμηλότερη σε σχέση με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, απαρτίζοντας μόλις το 17% των αναλωθέντων πόρων.
- Η βιομηχανία έχει μειώσει κατά 43% τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου τα τελευταία 10 χρόνια καταγράφοντας την 6^η μεγαλύτερη μείωση στην ΕΕ. Σήμερα εκπέμπει το 47,5% του συνόλου από 59% το 2010. Η μείωση αυτή οφείλεται τόσο σε εξωγενείς παράγοντες όπως η οικονομική κρίση, όσο και στο ενισχυμένο αποτύπωμα των ΑΠΕ και του φυσικού αερίου στον ενεργειακό χάρτη, και σε δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης από τις βιομηχανίες.
- Η βιομηχανία λειτουργεί με σταδιακά μεγαλύτερη παραγωγικότητα πόρων, επομένως χρησιμοποιεί πιο αποτελεσματικά τους πόρους της για να παράγει πλούτο. Το τελευταίο έτος, για κάθε τόνο πετρελαίου που ανάλωσε, παράγαγε αξία €9,7 χιλ., έναντι €7 χιλ. το 2010, επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην 9^η θέση στην ΕΕ.

Οι στόχοι για το μέλλον:

- Περαιτέρω μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Αν και ο όγκος των αερίων που προέρχονται από τη βιομηχανία έχει μειωθεί σημαντικά, απαιτούνται δράσεις περαιτέρω βελτίωσης. Μάλιστα, ο δείκτης έντασης είναι ακόμα αρκετά υψηλός: για κάθε ευρώ παραγόμενου προϊόντος, η βιομηχανία εκλύει 1,74 kg (24^η θέση), έναντι 0,97 kg στην ΕΕ, αν και υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κλάδων της βιομηχανίας.
- Ουσιαστική εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας σε κρίσιμους τομείς, όπως η διαχείριση αποβλήτων, η ανακύκλωση και ο βαθμός κυκλικότητας στη χρήση υλικών. Η κυκλική χρήση υλικών ανήλθε σε 5,4% το 2020 (από 2,4% το 2016), όταν ο μέσος όρος στην ΕΕ είναι 12,8%. Μέχρι στιγμής, στην οικονομία επανεισάγονται περιορισμένες ποσότητες δευτερογενών υλικών. Παράλληλα, παραμένει το υψηλό ποσοστό ταφής στη διαχείριση αστικών αποβλήτων (80%, έναντι 37,6% στην ΕΕ, 25^η επίδοση στην ΕΕ), ενώ το ποσοστό ανακύκλωσης είναι μόλις 21% (έναντι 48,6% στην ΕΕ).
- Περαιτέρω βελτίωση της παραγωγικότητας των πόρων. Η Ελλάδα σημειώνει σταθερή βελτίωση την τελευταία δεκαετία στην αποτελεσματική χρήση των πόρων της για την παραγωγή πλούτου (€1,77/kg), αλλά εξακολουθεί να υπολείπεται σε σχέση με την ΕΕ (€2,09/kg).

Παράλληλα, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι θα πρέπει και το κράτος να υποστηρίξει την προσπάθεια των επιχειρήσεων για μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, π.χ. αίροντας τις αδυναμίες του ρυθμιστικού πλαισίου στην αδειοδότηση και την χωροταξία. Παρά τις επιμέρους βελτιώσεις, παραμένουν οι σημαντικές καθυστερήσεις για την παροχή περιβαλλοντικών αδειών, εκκρεμότητες στα χωροταξικά σχέδια ενώ και οι προβλέψεις του κλιματικού νόμου ([N. 4936/2022](#)) αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά τον φόρτο των αρχών αδειοδότησης.

2.7. Το υψηλό ενεργειακό κόστος – τροχοπέδη για την ανταγωνιστικότητα

Η ταχεία μετάβαση σε φτηνή και καθαρή ενέργεια είναι απολύτως κρίσιμη προϋπόθεση για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Παρά τη μείωση σε σύγκριση με την κορύφωση του καλοκαιριού του 2022, οι τιμές ενέργειας στην Ευρώπη εξακολουθούν να είναι υψηλές, και σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη, πολλώ δε μάλλον εκτός Ε.Ε., όπως οι ΗΠΑ. η τιμή της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας παραμένει σε επίπεδα πάνω από 100 €/MWh σε πολλά κράτη μέλη, τιμή περίπου δύο φορές υψηλότερη από το προ κρίσης επίπεδο (για παράδειγμα, το 1^ο τρίμηνο του 2021, η μέση χονδρική τιμή ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα ήταν €53,50). Την ίδια ώρα, Το φυσικό αέριο κυμαίνεται σήμερα στην τιμή των 35 €/MWh περίπου.

Εντός ΕΕ, η Ελλάδα εξακολουθεί να συγκαταλέγεται ανάμεσα στις χώρες με το υψηλότερο ενεργειακό κόστος. Τον Αύγουστο του 2023 η τιμή της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα ήταν 109,33 €/MWh, όταν στη Γερμανία ήταν 94,41 €/MWh, τη Γαλλία 90,96 €/MWh, την Ισπανία 96,09 €/MWh και την Πορτογαλία 97,91 €/MWh⁶.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, βασική επιδίωξη σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο πρέπει να είναι η διασφάλιση ανταγωνιστικού κόστους ενέργειας, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα πρόβλεψης της εξέλιξης των τιμών και την παραγωγή και διάθεση «πράσινης» ενέργειας.

⁶ Πηγή: EMBER, [European power price tracker](#)

Οι προκλήσεις για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων κατά την ενεργειακή μετάβαση αφορούν μεταξύ άλλων:

- Την εφαρμογή μηχανισμών και εργαλείων για τη συγκράτηση του ενεργειακού κόστους σε περιόδους κρίσης.
- Την ενίσχυση και επέκταση των δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των νέων διασυνδέσεων, μέσω των οποίων θα μπορέσει η Ελλάδα να καταστεί ενεργειακός κόμβος στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.
- Τη δημιουργία επαρκών ενεργειακών δικτύων για την αξιοποίηση των ΑΠΕ στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για τη βιομηχανία.
- Τη χρηματοδότηση επενδύσεων πράσινης μετάβασης σε νέες τεχνολογίες όπως είναι ενδεικτικά η δέσμευση / αποθήκευση CO₂.

Η διασφάλιση επάρκειας ενέργειας σε ανταγωνιστικό κόστος, παράλληλα με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας και του παραγωγικού ιστού της οικονομίας είναι στο επίκεντρο μιας αποτελεσματικής βιομηχανικής πολιτικής.

Παράλληλα, πρέπει να στηριχθεί η προσπάθεια επίτευξης των κλιματικών στόχων που έχουν συμφωνηθεί σε διεθνές επίπεδο, σε ένα ασταθές και έντονα ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Σε αυτή την πορεία, σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν:

- Η υποστήριξη της κλιματικής φιλοδοξίας με ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που θα διασφαλίζει ίσους όρους ανταγωνισμού στις παγκόσμιες αγορές, ώστε η κλιματική μετάβαση να λειτουργήσει προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας, ιδιαίτερα υπό το πρίσμα ότι ο κίνδυνος «διαρροής άνθρακα και επενδύσεων» (carbon and investment leakage), δηλαδή μεταφοράς επενδύσεων σε τρίτες χώρες χωρίς αντίστοιχο κόστος άνθρακα, αποτελεί ήδη πραγματικότητα.
- Η θέσπιση μέτρων χρηματοδοτικής στήριξης για την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών και η διασφάλιση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση από την αγορά.
- Οι απαραίτητες προϋποθέσεις στήριξης ώστε να μην πληγεί η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας από τις νέες προβλέψεις στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ETS) και τον καινούργιο Μηχανισμό Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (CBAM)

3. Η στρατηγική της Ευρώπης για μια νέα πράσινη βιομηχανική βάση

Η πολιτική Στρατηγικής Αυτονομίας της ΕΕ αποτελεί την πρώτη ουσιαστική προσπάθεια χάραξης βιομηχανικής πολιτικής μετά από τρεις δεκαετίες αποβιομηχάνισης, ως μέρος του «[Βιομηχανικού Σχεδίου της Πράσινης Συμφωνίας](#)» που παρουσιάστηκε αρχές του 2023. Κύρια επιδίωξή της είναι η μείωση της εξάρτησης από τρίτες χώρες σε στρατηγικούς τομείς όπως κρίσιμες πρώτες ύλες και σημαντικά υλικά στο χώρο της υγείας της τεχνολογίας και της πράσινης μετάβασης.

Από το 2020, οι πρωτόγνωρες συνθήκες που πυροδότησαν η υγειονομική κρίση και ο πόλεμος στην Ουκρανία ώθησαν την Ευρώπη στην ταχύτερη ανάληψη δράσεων προς τη **στρατηγική αυτονομία**⁷ παράλληλα με την **πράσινη μετάβαση** που συμπεριλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Την **καταγραφή των στρατηγικών εξαρτήσεων**⁸ καθώς και τη θωράκιση των πλέον **ευαίσθητων βιομηχανικών οικοσυστημάτων** σε ζωτικούς τομείς όπως η υγεία, η ενέργεια, η αμυντική βιομηχανία, οι μεταφορές, το διάστημα και τα ψηφιακά συστήματα.
- Την **προώθηση των Βιομηχανικών Συμμαχιών (Industrial Alliances)** με στόχο τη διασφάλιση αυτάρκειας με έμφαση στις τεχνολογίες αιχμής. Περιλαμβάνει την προσέλκυση επενδυτών από τον ιδιωτικό τομέα και τη διερεύνηση επιχειρηματικών συμπράξεων και μοντέλων συνεργασίας με όρους διαφάνειας. Προβλέπει την ανάπτυξη ανοικτών πλατφορμών, με δυνατότητα συμμετοχής τόσο ΜμΕ όσο και νεοφυών επιχειρήσεων.

Την ενίσχυση των Βιομηχανικών συμμαχιών που έχουν ήδη αποφέρει οφέλη στον τομέα των μπαταριών και των πλαστικών. Με βάση αυτή την επιτυχία, η Επιτροπή εγκαινίασε το 2020 την Ευρωπαϊκή Συμμαχία Καθαρού Υδρογόνου και την Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τις Πρώτες Ύλες. Τα τελευταία 2 χρόνια, έχουν συσταθεί Βιομηχανικές Συμμαχίες για: α) τον κλάδο των Φωτοβολταϊκών, β) τους Επεξεργαστές και τις Τεχνολογίες Ημιαγωγών και γ) τα Βιομηχανικά δεδομένα και τις Υποδομές παρυφών και Υπολογιστικού Νέφους. Υπό εξέταση βρίσκεται και η δημιουργία Συμμαχιών για τους διαστημικούς εκτοξευτές και τις αερομεταφορές μηδενικών εκπομπών αντίστοιχα

- Την **υλοποίηση των Σημαντικών Έργων Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ)** σε βιομηχανικές στρατηγικές αλυσίδες αξίας (Μπαταρίες, Μικροηλεκτρονική, Τεχνολογίες - Συστήματα Υδρογόνου). Τα ΣΕΚΕΕ αποτελούν πολύτιμα εργαλεία βιομηχανικής στρατηγικής, με στόχο την ανάπτυξη διασυνοριακών έργων μεγάλης κλίμακας για την αντιμετώπιση σημαντικών αδυναμιών της αγοράς σε επιλεγμένους στρατηγικούς τομείς. Εστιάζουν στην Έρευνα & Ανάπτυξη, διευκολύνουν την τεχνολογική καινοτομία και συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των εξαρτήσεων της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας.
- Την **προώθηση ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών** με συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους και προτεραιότητες δράσης όπως είναι: α) Ο **Κανονισμός για τη Βιομηχανία των Μηδενικών Καθαρών Εκπομπών (Net Zero Industry Act)**. Στοιχείει μέσω της προσέλκυσης επενδύσεων και της δημιουργίας ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας της Ευρώπης για τεχνολογίες που υποστηρίζουν τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών αερίων. β) ο **Ευρωπαϊκός Κανονισμός για τις Κρίσιμες Πρώτες Ύλες (Critical Raw Materials Act)** με στόχο τη διασφάλιση του βιώσιμου εφοδιασμού της ευρωπαϊκής βιομηχανίας με κρίσιμες πρώτες ύλες και τη μείωση των εξαρτήσεων εισαγωγών από τρίτες χώρες.

Σε συνδυασμό με τη στρατηγική αυτονομία, μεγάλη πρόκληση για την αναζωογόνηση της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας συνιστά η **ομαλή απανθρακοποίηση** της παραγωγής και η **πράσινη μετάβαση** σε ένα

⁷ Με τον όρο στρατηγική αυτονομία, εννοείται σύμφωνα με τη Νέα Βιομηχανική Στρατηγική για την Ευρώπη (2020) η: «μείωση της εξάρτησης από τρίτους για πράγματα τα οποία χρειαζόμαστε περισσότερο: κρίσιμα υλικά και τεχνολογίες, τρόφιμα, υποδομές, ασφάλεια και άλλους στρατηγικούς τομείς. Τα ανωτέρω παρέχουν επίσης στη βιομηχανία της Ευρώπης την ευκαιρία να αναπτύξει τις δικές της αγορές, προϊόντα και υπηρεσίες που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα»

⁸ Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη (2021), επί συνόλου 5.200 εισαγόμενων προϊόντων στην ΕΕ, τα 137 ανήκουν σε ευαίσθητα οικοσυστήματα, με μεγάλο βαθμό εξάρτησης για την Ευρώπη, καθώς αφορούν πρώτες ύλες για ενεργοβόρες βιομηχανίες, δραστικές φαρμακευτικές ουσίες και γενικότερα προϊόντα που σχετίζονται με την υποστήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης (υδρογόνο, μπαταρίες, ημιαγωγοί, τεχνολογίες cloud).

διεθνές πολιτικοοικονομικό περιβάλλον με έντονη αστάθεια, ενεργειακή ανασφάλεια, εμπορικές συγκρούσεις και πληθωρισμό που απειλούν τη Βιομηχανία συνολικά και επιβραδύνουν την ανάπτυξη των απαιτούμενων νέων τεχνολογιών.

Η ανάγκη άμεσης δράσης από την Ευρώπη προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας επισπεύδεται από τις επιθετικές κινήσεις των άλλων βιομηχανικών υπερδυνάμεων στην παγκόσμια επενδυτική σκακιέρα. Η ψήφιση του Inflation Reduction Act (IRA) από το αμερικανικό Κογκρέσο τον Αύγουστο 2022 θεσπίζει ένα σημαντικό πακέτο ενισχύσεων για προσέλκυση πράσινων επενδύσεων στις ΗΠΑ. Βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, το IRA συμπεριλαμβάνει \$ 369 δισ. σε επιχορηγήσεις για ανθρακοποίηση και σε συνδυασμό με το Bipartisan Infrastructure Law (BIL) το οποίο ψηφίστηκε τον Αύγουστο 2021 και προβλέπει \$ 80 δισ. για πράσινες υποδομές, διαμορφώνει ένα συνολικό πακέτο επιχορηγήσεων \$ 449 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας, το πραγματικό ποσό μπορεί να φτάσει τα \$ 560 δισ. με δεδομένο ότι ορισμένα κίνητρα δεν έχουν πλαφόν. Τα σημαντικά επενδυτικά κίνητρα σε συνδυασμό με τη σημαντική διαφορά ενεργειακού κόστους δημιουργούν συνθήκες για μαζική φυγή επιχειρήσεων (κυρίως ενεργοβόρων) από την ΕΕ προς τις ΗΠΑ και το ενδεχόμενο ενός νέου κύματος αποβιομηχανοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει ξεκινήσει η συζήτηση στην Ευρώπη για τη δημιουργία μιας συνεκτικής πράσινης ατζέντας, με προτάσεις που αφορούν μεταξύ άλλων:

- Απλοποίηση και εξειδίκευση του ρυθμιστικού πλαισίου για υποσχόμενες πράσινες τεχνολογίες (πχ υδρογόνο), ώστε να επιτευχθούν οι Ευρωπαϊκοί στόχοι και να διασφαλιστεί η αξιοποίησή τους προς όφελος των επιχειρήσεων και των καταναλωτών
- Βελτίωση της λειτουργίας της Ενιαίας Κοινής Αγοράς για τα μέλη κράτη
- Μεγαλύτερη ευελιξία στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων για στρατηγικούς τομείς (υδρογόνο, φωτοβολταϊκά, αντλίες θερμότητας και ανεμογεννήτριες).
- Χρήση αναξιοποίητων χρηματοδοτικών εργαλείων με στόχο την κατασκευή διευρωπαϊκών υποδομών που θα υποστηρίζουν την απανθρακοποίηση των παραγωγικών κλάδων.
- Διάθεση στοχευμένων επιχορηγήσεων και φορολογικών κινήτρων σε επιλεγμένες θεματικές περιοχές.

4. Οι ευκαιρίες και ο δρόμος μπροστά

Η ελληνική βιομηχανία εισέρχεται σε μία νέα εποχή, όπου δομικές αλλαγές μετασχηματίζουν τα διεθνή παραγωγικά οικοσυστήματα και νέες επιτακτικές προκλήσεις αναζητούν πειστικές και συγκροτημένες απαντήσεις.

Η συγκυρία βρίσκει την χώρα μας σε συγκριτικά καλύτερη μοίρα, σε σχέση με το παρελθόν, αλλά και με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, καθώς καταγράφονται μια σειρά θετικών εξελίξεων όπως είναι:

- Η σημαντική ενίσχυση του παραγωγικού ιστού της χώρας και η εκτίναξη των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη βιομηχανία στα €1,56 δισ. το 2022 (+20,6% έναντι του προηγούμενου έτους και +4 φορές σε σχέση με το μ.ό. της περιόδου 2010-2021), μετά από μία παρατεταμένη εποχή επενδυτικής ανομβρίας.
- Η στροφή των ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων προς επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στην εξωστρέφεια.
- Η ταχεία ισχυροποίηση του οικοσυστήματος καινοτομίας στην Ελλάδα και η σταδιακά στενότερη προσέγγιση και συνεργασία των πανεπιστημίων με την αγορά.

- Το μεγάλο ύψος διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων και κοινοτικών πόρων (Αναπτυξιακός Νόμος, ΕΣΠΑ, ΤΑΑ) για την υποστήριξη της αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου της χώρας και τη μετάβαση στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία.

Η θετική δυναμική που καταγράφεται σε συνδυασμό με τη στρατηγική αυτονομίας της ΕΕ που στοχεύει στην επιστροφή κάποιου μέρους της παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας από τις τρίτες χώρες στην Ευρώπη, δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις και μια ευκαιρία για τη χώρα που δεν πρέπει να χαθεί.

Από την άλλη πλευρά, το στοίχημα της πράσινης μετάβασης και το υψηλό ενεργειακό κόστος πυροδοτεί ένα περιβάλλον μεγάλης αβεβαιότητας στις επιχειρήσεις σε όλη την ΕΕ. Όπως συμβαίνει και στην υπόλοιπη ΕΕ, οι ελληνικές επιχειρήσεις όλων των μεγεθών βιώνουν πλέον μια κρίσιμη κατάσταση με αντικειμενικές προκλήσεις στην ομαλή λειτουργία και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα τους.

Για να ανταποκριθεί η ελληνική βιομηχανία στις νέες συνθήκες, τα επόμενα χρόνια, θα χρειαστεί να κινηθούμε γρήγορα και αποτελεσματικά, προκειμένου να προχωρήσουμε σε δομική απλοποίηση των διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης, να καλύψουμε το χάσμα δεξιοτήτων με τολμηρές προσαρμογές της εκπαίδευσης και κατάρτισης, να ενθαρρύνουμε επενδύσεις μεσαίας και μεγάλης κλίμακας, και να αντιμετωπίσουμε τις συνέπειες της ενεργειακής κρίσης.

Σε αυτή την κατεύθυνση, χρειάζεται τόσο η προώθηση ενός ειδικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων, όσο και η διαμόρφωση ενός πλαισίου (blueprint) μεταρρυθμίσεων υψηλής αναπτυξιακής κρισιμότητας που θα ενισχύσουν, και τεχνολογικά, την εγχώρια βιομηχανία, και ευρύτερα την οικονομία. Είναι προϋποθέσεις ώστε οι ελληνικές βιομηχανικές επιχειρήσεις να διεκδικήσουν διευρυμένη συμμετοχή στις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτονομίας και της πράσινης μετάβασης.

Οι προτάσεις του ΣΕΒ για τη βιομηχανία σήμερα και στο μέλλον εστιάζουν σε 5 επιδιώξεις:

- **Ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας** που αξιοποιεί τεχνολογίες αιχμής, απασχολεί εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό, συνεισφέρει στην αύξηση των εξαγωγών και συμβάλει καθοριστικά στη βιώσιμη ανάπτυξη και την κυκλική οικονομία.
- **Επενδυτική κινητοποίηση μέσα από ειδικά προγράμματα ενθάρρυνσης επενδύσεων** μεσαίας και μεγάλης κλίμακας, αποτελεσματικούς μηχανισμούς έγκρισης και αδειοδότησης νέων επενδύσεων, άρση αντικινήτρων στο φορολογικό πλαίσιο και ευθυγράμμιση των φορολογικών πρακτικών με αντίστοιχες ευρωπαϊκές.
- **Διεθνή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στην πορεία προς την πράσινη μετάβαση και** προσαρμογή της αγοράς ενέργειας για αδιάλειπτη πρόσβαση σε πράσινη ενέργεια σε λογικό κόστος.
- **Ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων σε ένα σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον**, μέσα από τη δημιουργία σύγχρονων δομών για την κάλυψη των αναγκών σε σύγχρονες τεχνικές και τεχνολογικές ειδικότητες και την εναρμόνιση των ρυθμίσεων στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα με πρακτικές της υπόλοιπης ΕΕ.
- **Μείωση της γραφειοκρατίας και των διοικητικών βαρών της νομοθεσίας** στη λειτουργία των επιχειρήσεων μέσα από μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα συστημάτων της δημόσιας διοίκησης,

δραστική απλοποίηση υπηρεσιών και διαδικασιών πριν τη ψηφιοποίησή τους, απλοποίηση της αδειοδότησης εγκαταστάσεων και επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης.

Οι επιδιώξεις αυτές εξειδικεύονται στα ακόλουθα:

- 1. Αξιοποίηση ευκαιριών για την εγχώρια βιομηχανία από την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών δικτύων παραγωγής στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης.**
 - **Αναθεώρηση της Εθνικής Βιομηχανικής Στρατηγικής με ορίζοντα το 2030.** Εξειδικευμένη στρατηγική για τομείς υψηλής προτεραιότητας για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας.
 - **Εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την αξιοποίηση των ευκαιριών από την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών δικτύων παραγωγής,** στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης.
 - Υιοθέτηση ενός **Μηχανισμού δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για συμφωνίες-πλαίσιο (Sector Deals)** με βάση τις οποίες δεσμεύεται ο ιδιωτικός τομέας να κάνει σημαντικές επενδύσεις για την ανάπτυξη βιομηχανικής παραγωγής σε τομείς με σημαντικό τεχνολογικό / πράσινο πρόσημο και αντίστοιχα ο δημόσιος τομέας να διαμορφώσει κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία και ρυθμιστικό πλαίσιο.
 - **Διευκόλυνση παραγωγικών επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας.** Ενθάρρυνση μεγαλύτερων επενδύσεων με όρους ανάλογους των περισσότερων μελών της ΕΕ με εναρμόνιση του ΤΑΑ, αναπτυξιακού νόμου, στρατηγικών επενδύσεων με τα όρια ενισχύσεων της ΕΕ (ΓΑΚ, ΤCTF, κτλ..) και κατάργηση των εθνικών περιορισμών.
 - **Επιτάχυνση διαδικασιών εκταμίευσης εγκεκριμένων έργων ΣΕΚΕΕ** και εξασφάλιση χρηματοδότησης για τα μελλοντικά έργα καθώς είναι κρίσιμα για τη συμμετοχή της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας.
- 2. Ενδυνάμωση των συνεργασιών και ενίσχυση των οικοσυστημάτων καινοτομίας, τεχνολογίας και πράσινης μετάβασης με παράλληλη περιφερειακή ανάπτυξη**
 - **Διαμόρφωση ειδικών οικονομικών / επενδυτικών ζωνών.** Ειδικό επενδυτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για την ανάπτυξη τεχνολογικών και βιομηχανικών οικοσυστημάτων σε συγκεκριμένες περιοχές (πχ μια ανά περιφέρεια). Ειδικές ρυθμίσεις αδειοδότησης, χωροθέτησης, φορολογίας, ανάπτυξης υποδομών, κτλ. Ενδεικτικές δραστηριότητες: ημιαγωγοί, έξυπνα υλικά, βιοτεχνολογίες, πράσινες τεχνολογίες.
 - **Υποστήριξη της οικοδόμησης επιχειρηματικών οικοσυστημάτων (clusters)** με επίκεντρο τις επιχειρήσεις για τη δημιουργία βιομηχανίας υψηλής προστιθέμενης αξίας.
 - **Εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης Βιομηχανικής Συμβίωσης** και υλοποίηση δράσεων για την ενημέρωση των ελληνικών επιχειρήσεων και την ανάπτυξη πιλοτικών έργων. Κατασκευή υποδομών στις ΒΙΠΕ που διευκολύνουν τη βιομηχανική συμβίωση και τα συνεργατικά σχήματα.
 - **Σχεδιασμός προτεραιοτήτων σε ερευνητικά πεδία ενδιαφέροντος για την Ελλάδα** σε άμεση συνεργασία και συντονισμό με την Ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομίας, την Εθνική βιομηχανική στρατηγική και τις ανάγκες για την ανάπτυξη και υποστήριξη της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας.
 - **Διαμόρφωση εργαλείων χρηματοδότησης για Έρευνα και Ανάπτυξη** που να διασφαλίζουν ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότησης με την συνδρομή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, και να επιτρέπουν συμψηφισμό του φορολογικού οφέλους που προκύπτει από την υπερέκπτωση των δαπανών R&D με εργοδοτικές εισφορές.
 - **Δημιουργία κανονιστικού πλαισίου για την υλοποίηση sandboxes για δοκιμή τεχνολογιών** (θέματα αδειοδοτήσεων, κίνητρα επενδύσεων, χωροθέτηση), ώστε να διευκολύνεται η δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων σε τομείς εθνικού ενδιαφέροντος, όπως η ναυτιλία, ο τουρισμός, η αγροδιατροφή και η βιώσιμη παραγωγή ενέργειας.

3. Ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων για την γρήγορη προσαρμογή των επιχειρήσεων στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση

- Σύνδεση της ανώτατης εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και προώθηση προγραμμάτων σπουδών για ειδικότητες που αφορούν στις ανάγκες της βιομηχανίας.
- Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και διπλασιασμός του αριθμού των εισακτέων σε σχολές ΤΠΕ.
- Υποχρεωτική πρακτική άσκηση στα περισσότερα πτυχία STEM.
- Επανασύσταση του Τεχνολογικού Τομέα των ΑΕΙ (πρώην ΤΕΙ), μέσω της αξιοποίησης των ρυθμίσεων του Νόμου 4957/2022 περί ίδρυσης Σχολών Εφαρμοσμένων Επιστημών με προγράμματα σπουδών για τεχνικές ειδικότητες, σε συνεργασία με επιχειρήσεις.
- Μετατόπιση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης από οριζόντιες δεξιότητες σε επαγγέλματα που συνδέονται με υπαρκτές κενές θέσεις εργασίας.
- Περαιτέρω μέτρα για την προσέλκυση ταλέντου υψηλής εξειδίκευσης για την κάλυψη θέσεων που συνδέονται με τις τεχνολογίες αιχμής και την καινοτομία.

4. Ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στη πράσινη μετάβαση

- Προώθηση των ΑΠΕ και ενίσχυση παραγωγής κρίσιμων υλών για την κατασκευή τους, ενδεικτικά: ταχεία αδειοδότηση ΑΠΕ, επιτάχυνση υλοποίησης και ενίσχυση ενεργειακών υποδομών (10ετές πρόγραμμα ΑΔΜΗΕ), ενίσχυση παραγωγής ή ανάκτησης α' & β' υλών/ορυκτών πόρων (Critical / Strategic Raw Materials Act – CRM) και κρίσιμων Τεχνολογιών (Net Zero Industry Act), δημιουργία περιοχών πρώτης επιλογής για ορυκτές ύλες (CRM go-to areas)
- Ενίσχυση επενδύσεων πράσινης μετάβασης της βιομηχανίας, πχ στη δέσμευση / αποθήκευση / χρήση άνθρακα, παραγωγή H₂, αποθήκευση ενέργειας (όπως σε πολλές χώρες της ΕΕ).
- Άμεση εφαρμογή κανονισμών που αναβαθμίζουν την ανταγωνιστικότητα όπως του μηχανισμού στήριξης τιμής ηλεκτρικής ενέργειας για την ενεργοβόρο βιομηχανία το 2023, με επιδότηση έως €50/MWh και παράταση του έως το 2025, στήριξη βιομηχανιών και εξαγωγών από την εφαρμογή του CBAM, επιδότηση στο κόστος του βιομηχανικού φυσικού αερίου για όσο διαρκεί η κρίση, κατάργηση έκτακτων μέτρων που επιβαρύνουν το ενεργειακό κόστος.
- Εφαρμογή από 1/1/24 του Green Pool για την ενεργοβόρο βιομηχανία.
- Αξιοποίηση εργαλείων διαχείρισης ρίσκου του κόστους ενεργειακής μετάβασης (hedging risk), όπως ενδεικτικά, τα Carbon Contracts for Difference (CCfDs) ή τα Power Purchase Agreements (PPAs). Η σύναψη μακροχρόνιων συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με διμερή συμβόλαια ή PPAs με παραγωγούς ΑΠΕ, αποτελεί εναλλακτική που διαθέτει η βιομηχανία για την αντιμετώπιση της ραγδαίας αύξησης του κόστους ενέργειας.

5. Δραστική μείωση της δομικής γραφειοκρατίας και ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης

- Πάταξη της γραφειοκρατίας πριν τη νομοθέτηση της. Σταθερό ισοζύγιο γραφειοκρατίας σε κάθε νέο νόμο, εφαρμόζοντας το πλέον πετυχημένο υπόδειγμα ρυθμιστικής απλοποίησης στην ΕΕ, τον «κανόνα 1-in, 1-out». Η ψήφιση κάθε νέου νόμου ο οποίος προσθέτει διοικητικά βάρη στις επιχειρήσεις συνοδεύεται υποχρεωτικά από αφαίρεση τουλάχιστον ισοδύναμων βαρών. Με δημόσια μεθοδολογία κάθε νόμος υπολογίζει το διοικητικό κόστος που εισάγει / αφαιρεί στις επιχειρήσεις και καθοδηγεί την πολιτεία στη διατήρηση σταθερού ισοζυγίου.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος μείωσης 25% των διοικητικών αναφορών (reporting) προς τη δημόσια διοίκηση, κατ' αναλογία του στόχου της ΕΕ.
- Σε περίπτωση απόρριψης ενδίκου μέσου (>2ου βαθμού), ο ηττηθείς διάδικος αναλαμβάνει το σύνολο της δικαστικής δαπάνης, συμπεριλαμβανομένης της δικαστικής αμοιβής με την οποία επιβαρύνθηκε ο αντίδικος.
- Ταχύτερη ενσωμάτωση τεχνολογιών αιχμής (legal tech, τεχνητή νοημοσύνη, κτλ.).

Οικονομικά Στοιχεία Μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€374 δισ.

66% συνόλου

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€58 δισ.

46% συνόλου

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€63 δισ.

40% συνόλου

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€4,2 δισ.

37% συνόλου

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

228.000

13% συνόλου

ΜΙΣΘΟΙ

€6,3 δισ.

25% συνόλου

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,6 δισ.

25% συνόλου

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,2 δισ.

46% συνόλου

Τα ποσοστά αναφέρονται στο σύνολο: α) 29,5 χιλ. οικονομικών καταστάσεων χρήσης 2020 (ενεργητικό, ίδια κεφάλαια, πωλήσεις και κέρδη), β) των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (εργαζόμενοι), γ) των τακτικών αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ (μισθοί και ασφαλιστικές εισφορές) και δ) των εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (φόροι).

Πηγή: Εκτιμήσεις ΣΕΒ με βάση στοιχεία 2020 από ICAP, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ.

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτομία επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (0) 2 662 26 85

E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

